

Warszawa, 04 kwietnia 2015 r.

DP-IV-MJ-024-139/15

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma z dnia 11 marca 2015 r. (znak: GMS-WP-173-55/15) dotyczącego *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz niektórych innych ustaw* przedstawiam następujące stanowisko Narodowego Banku Polskiego.

Narodowy Bank Polski pozytywnie ocenia podjęcie inicjatywy legislacyjnej, która ma na celu zmianę obowiązującego modelu finansowania nadzoru nad rynkiem kapitałowym. Zdaniem NBP model ten należy uznać za archaiczny i nieprzystający do stopnia rozwoju oraz struktury rynku kapitałowego w Polsce, z tego względu wskazana jest jego zmiana.

Jak słusznie wskazano w uzasadnieniu do opiniowanego projektu, obecnie koszty funkcjonowania tego nadzoru pokrywane są praktycznie wyłącznie z opłat wnoszonych przez dwa podmioty – KDPW i GPW. W latach 2012-2013 opłaty te stanowiły ponad 90% rocznego budżetu nadzoru nad rynkiem kapitałowym. Taka struktura finansowania kosztów nadzoru i związana z tym skala opłat ponoszonych przez spółki KDPW i GPW istotnie utrudnia im konkurowanie na europejskim rynku usług infrastruktury transakcyjnej i potransakcyjnej. Ceny usług świadczonych przez krajowe podmioty infrastruktury rynku finansowego muszą bowiem uwzględniać, wyraźnie za wysokie względem

skali ryzyka generowanego przez te podmioty w krajowym systemie finansowym, koszty związane z obowiązkowym wnoszeniem opłat na finansowanie organu nadzoru. Obciążenie to jest szczególnie istotne w kontekście przyjętych w ostatnich latach w regulacjach europejskich (tj. EMIR, MiFIDII/MiFIR i CSDR) rozwiązań, które mają na celu zniwelowanie barier prawnych, ograniczających w UE konkurencję wśród organizatorów obrotów, izb rozliczeniowych i centralnych depozytów papierów wartościowych. Jednocześnie na rynku kapitałowym w Polsce funkcjonują podmioty o istotnym znaczeniu w krajowym systemie finansowym (np. TFI zarządzające funduszami inwestycyjnymi, krajowi emitenci papierów wartościowych, zdalni członkowie giełdy), które *de facto* nie są obciążane kosztami funkcjonowania sprawowanego nad nimi nadzoru finansowego. Podmioty te nie ponoszą bowiem żadnych opłat rocznych na rzecz organu nadzoru, lecz wnoszą jedynie opłaty jednorazowe za określone czynności KNF (np. udzielenie zgody lub zezwolenia). Opłaty te należy jednak uznać za niewspółmierne do nakładów niezbędnych dla finansowania działań nadzorczych nad tymi podmiotami, w tym m.in. monitorowania ryzyka związanego z ich działalnością.

Mając na uwadze powyższe argumenty, Narodowy Bank Polski kierunkowo popiera zawarte w *projekcie ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz niektórych innych ustaw* rozwiązania, które pozwoliłyby na bardziej równomierne i adekwatne do skali działalności obciążenie podmiotów funkcjonujących na tym rynku opłatami na pokrycie kosztów nadzoru. Za właściwe uważamy również uwzględnienie w finansowaniu kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym wpłat sektora bankowego i ubezpieczeniowego.

Niezależnie od powyższego stanowiska, NBP pragnie zgłosić dwie wątpliwości do przedstawionego projektu:

1. Uzasadnienie do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz niektórych innych ustaw* nie zawiera żadnych wyjaśnień dotyczących proponowanych udziałów poszczególnych kategorii podmiotów w finansowaniu kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym (w tym w finansowaniu budżetu netto) oraz relacji między tą strukturą a maksymalnymi stawkami opłat proponowanych w poszczególnych artykułach opiniowanego projektu. W opinii NBP struktura podmiotowa kosztów finansowania nadzoru nad krajowym rynkiem kapitałowym powinna uwzględniać m.in. znaczenie i skalę działalności poszczególnych kategorii podmiotów na wspomnianym rynku, generowane przez nie ryzyko oraz rozwiązania w

zakresie opłat na sfinansowanie działalności nadzoru przyjęte w innych sektorach systemu finansowego w Polsce.

Ocena znaczenia poszczególnych instytucji w krajowym systemie finansowym, np. na podstawie wartości ich aktywów, sugeruje, że wspomniana struktura mogłaby być inna. Przykładowo na koniec grudnia 2014 r. wartość aktywów domów maklerskich wynosiła 7,9 mld zł, podczas gdy wartość aktywów funduszy inwestycyjnych, zarządzanych przez TFI, wynosiła 219,5 mld zł. Relacja ta jest zatem istotnie odmienna od relacji proponowanych udziałów tych kategorii podmiotów w finansowaniu kosztów nadzoru. Pragniemy także zauważyć, że w projektowanym art. 236 ust. 2a *ustawy o funduszach inwestycyjnych* zobowiązuje się do wnoszenia przez TFI rocznej opłaty nie wyższej niż iloczyn średniej rocznej sumy wartości aktywów zarządzanych przez dane towarzystwo oraz stawki nieprzekraczającej 0,008%, podczas gdy w art. 14 ust. 1 pkt 2) *ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym* wspomniana stawka dla powszechnych towarzystw emerytalnych wynosi 0,016%.

W tym kontekście proponowana w projekcie ustawy struktura udziału poszczególnych kategorii podmiotów w finansowaniu kosztów nadzoru nad rynkiem kapitałowym może budzić wątpliwości wśród uczestników tego rynku. Z tego względu zdaniem NBP zasadne byłoby przedstawienie kryteriów i argumentów, którymi kierowano się przy określaniu proponowanej struktury i stawek opłat służących finansowaniu nadzoru nad rynkiem kapitałowym.

- Opiniowany projekt ustawy przewiduje wnoszenie przez podmioty, których działalność jest regulowana przepisami *ustawy o obrocie instrumentami finansowymi*, opłat za pewne czynności podejmowane przez KNF wobec tych podmiotów, w tym m.in. za zatwierdzanie zmian w regulaminie izby rozliczeniowej, izby rozrachunkowej. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami takiej opłaty nie uiszczalaby jednak spółka prowadząca rynek giełdowy ani spółka prowadząca rynek pozagiełdowy, przy czym nie przedstawiono żadnego uzasadnienia dla takiego rozwiązania. W związku z tym NBP sugeruje ponownie rozważyć, czy w katalogu podmiotów, które wnoszą opłaty za zatwierdzanie przez KNF zmian w regulaminach, nie powinny być uwzględnione wspomniane spółki organizujące obrót instrumentami finansowymi.

2 porównaniem